

Tekniska nämndens budget 2023–2025

Typ av styrdokument: Budget
Beslutande instans: Tekniska nämnden
Datum för beslut: 2023-01-23
Diarienummer: 2023.020 TEN

Gäller för: Tekniska nämnden
Giltighetstid: t.o.m. 2023-12-31
Revideras senast: 2023-12-31
Dokumentansvarig: Förvaltningschef

Innehåll

Inledning	3
Nämndens mål och nyckeltal	3
Uppdrag	9
Internkontroll.....	9
Nämndens budget – skattefinansierade verksamheter	10
Ekonomiska ramar.....	10
Investeringsbudget	12
Förutbetalda intäkter som periodiseras över sin nyttjandetid	15
Nämndens budget – avfallsverksamheten.....	16
Ekonomiska ramar.....	16
Investeringsbudget	19
Nämndens budget – VA-verksamheten.....	20
Ekonomiska ramar.....	20
Investeringsbudget	25
Förutbetalda intäkter som periodiseras över sin nyttjandetid	27
Arbetsmiljö och sjukfrånvaro	28
Ordlista	32
Verksamhetsbegrepp	32
Ekonomitermer.....	35

Bilaga 1 – Internkontrollplan

Bilaga 2 – Risk- och väsentlighetsanalys

Inledning

Tekniska nämndens ansvarsområde omfattar tre delar:

1. **Planering:** Ansvar för planering av den fysiska miljön när kommunen växer innefattar trafikplanering, planering av kollektivtrafik samt skydd av kommunens natur- och kulturmiljöer.
2. **Genomförande:** Tekniska nämnden ansvarar för att anlägga, utveckla och underhålla gator, torg, trottoarer, parker, lekplatser och naturmark som tillsammans utgör det offentliga rummet. Ansvar innefattar även teknisk infrastruktur i form av vatten och avlopp (VA).
3. **Samhällsservice:** Tekniska nämnden tillhandahåller samhällsservice inom en rad områden, exempelvis hämtning och mottagning av avfall, vinterväghållning, kart- och mätteknisk service (GIS), handläggning av färdtjänstillstånd och parkeringstillstånd för funktionshindrade samt tillstånd för upplåtelse av allmän plats. Under nämndens ansvarsområde ligger också produktion och distribution av dricksvatten samt hantering av spill- och dagvatten som renas i avloppsreningsverk eller dagvattenanläggningar.

All verksamhet ska utgå från Vision 2040:

"Alingsås är Västsveriges vackraste kulturstad i en levande bygd. Genom nytänkande, engagemang och tillgänglighet skapar vi livskvalitet för alla."

Visionen är grunden för nämndens och hela kommunens långsiktiga styrning och genomsyrar de fokusområden samt de mål som nämnden kommer att arbeta med under 2023.

Nämndens mål och nyckeltal

Kommunfullmäktige har i sin budget beslutat anta fem prioriterade kommunövergripande mål som omfattar hela kommunens verksamhet. Målen syftar till att åstadkomma en förändring under mandatperioden. Till de prioriterade målen kopplas indikatorer som är styrande för att nå de politiska ambitionerna. Kommunfullmäktiges prioriterade mål adresseras till tekniska nämnden som i sin budget anger hur nämnden ska bidra till den kommungemensamma måluppfyllelsen, uttryckt som nämndspecifika mål.

Förvaltningen anger i sin verksamhetsplan vilka aktiviteter som ska genomföras för att uppfylla tekniska nämndens mål.

Under 2023 kommer tekniska nämnden fokusera på följande områden:

- Arbeta för ökad långsiktighet och hållbarhet i samtliga processer, med fokus på att leva upp till målen i Agenda 2030.
- Fortsätta förbättra företagsklimatet och servicen till alingsåsaren.
- Fortsätta arbetet med att bygga om Nohaga reningsverk.

Nedan följer tekniska nämndens mål:

Prioriterat mål 1: Alingsås växer genom att stärka och uppmuntra arbetsliv, näringsliv och föreningsliv		
Indikator: Företagsklimat (Insikt) – Totalt, NKI, index 1-100		
Nämndens mål 1	Koppling Agenda 2030	
Företagarnas bedömning av servicen inom myndighetsområdet markupplåtelse ska öka.	Mål 9: Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.	
<p>Motivering: Företagarnas upplevelse av servicen inom tekniska nämndens myndighetsområden ska förbättras genom bland annat frontdeskfunktionen i Sveagatans entré. Frontdeskfunktionen är en kundservice för medborgare och företagare som kan svara på enklare frågor och ge övergripande information inom tekniska nämndens verksamhetsområden. Vidare kommer skriftlig information kopplat till myndighetsområdet markupplåtelse att ses över och kompletteras och förtydligas. Information kommer även att ges på fler språk.</p>		
Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2023	Nuläge 2022
Företagsklimat (Insikt) - Markupplåtelse - Totalt, NKI, index 1-100 (Kolada U07448)	75	73 (prel.)

Prioriterat mål 1: Alingsås växer genom att stärka och uppmuntra arbetsliv, näringsliv och föreningsliv
Indikator: Företagarnas upplevelse av dialogen mellan företag och kommunen (skala 1-6)

Nämndens mål 2	Koppling Agenda 2030
Företagarnas upplevelse av dialogen mellan företag och kommunen ska förbättras.	Mål 16: Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Motivering: Dialog utgör grunden för kommunens näringslivsarbete och syftar till att bygga relationer och skapa ömsesidigt förtroende mellan företagen och kommunen. Ömsesidigt förtroende och förståelse är särskilt viktigt i kontakterna mellan företagare och de myndighetsutövande enheterna inom kommunen. Inom tekniska nämndens verksamhetsområden är det framför allt trafik- och planeringsenheten som hanterar myndighetsutövning i förhållande till företagare, men även övriga enheter har regelbunden kontakt med näringslivet.

Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2023	Nuläge 2022
Företagarnas upplevelse av dialogen mellan företag och kommunen (skala 1-6)	2,6	2,36

Prioriterat mål 2: I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig, ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling.
Indikator: Hushållsavfall som samlats för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)

Nämndens mål 3	Koppling Agenda 2030
Hushållsavfall som samlats för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, ska öka.	Mål 12: Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Motivering: Omställningen till en cirkulär och ekologiskt hållbar ekonomi fordrar bland annat att mängden brännbart avfall minskar. Ett tydligt fokus på att öka mängden återvinningsmaterial och matavfall per person bidrar därför till måluppfyllelsen. Då lagkrav på fastighetsnära insamling kommer införas i alla kommuner från 1 januari 2024, behöver fokus även ligga på insatser som kan leda till ökad avfallssortering. Sådana insatser kan exempelvis vara informationskampanjer.

Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2023	Nuläge 2022
Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel %, Avfall Sverige, Kolada (U07414)	50 %	43 % (2021)

Prioriterat mål 2: I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig, ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling.

Indikator: Fossiloberoende fordon i kommunens verksamhet (%)

Nämndens mål 4	Koppling Agenda 2030
Andelen fossiloberoende personbilar samt lätta lastbilar i kommunorganisationen ska öka.	Mål 13: Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

Motivering: Målet är att andelen fossiloberoende fordon i kommunens fordonspark fortsatt ska öka. I de fall nya bilar ska beställas och den aktuella verksamheten nekar till att välja pluginhybrid eller elbil får verksamheten redogöra för varför detta inte är möjligt. I den mån det är möjligt väljs i nästa steg dieslbilar godkända för HVO100.

Fordonsverksamheten utreder också fortlöpande möjligheten att elektrifiera fordonsparken med utgångspunkt i befintlig laddinfrastruktur. Pilotprojekt för att se över hur en sådan övergång ska se ut är igång.

Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2023	Nuläge 2022
Fossiloberoende fordon i kommunens verksamhet andel (%), Miljöfordon Sverige, Kolada U00502	60 %	Augusti 2022 prel. 56 %

Prioriterat mål 2: I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling.

Indikator: -

Nämndens mål 5	Koppling Agenda 2030
Antal meter cykelväg i kommunen ska öka och standarden på kommunalt GC-nät ska höjas.	Mål 9: Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation. Mål 11: Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Motivering: Goda livsmiljöer ökar i kommunen med större möjlighet till säker cykelväg, i syfte att öka cyklande och minska bilåkande. Ökat antal meter cykelväg är också ett sätt att bidra till minskat koldioxidutsläpp.

Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2023	Nuläge 2022
<ul style="list-style-type: none"> Kolada, antal meter cykelväg i kommunen, kommunal (N07812) Ökning antal meter ny cykelväg, kommunal Antal genomförda åtgärder för att höja standarden på kommunalt GC-nät 	95 263 meter 400 meter 8 stycken	94 863 meter - -

Prioriterat mål 2: I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig, ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling.

Indikator: Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)

Nämndens mål 6	Koppling Agenda 2030
Den upplevda tryggheten i kommunens utomhusmiljöer ska öka.	Mål 11: Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Motivering: Den upplevda tryggheten påverkas av både belysning och skötselnivå i de miljöer människor vistas. Längs med gång- och cykelvägar hålls växtligheten efter hårdare några meter in på varje sida för att ljusa upp och i naturområden nära bebyggelse och lekplatser röjs det mer för att den totala upplevelsen av trygghet ska öka. Rökning och beskärning runt belysning sker enligt rutin eller efter synpunkt. I nya projekt fortsätter samplaneringen med Alingsås energi för att säkerställa att belysningen ska förbättra både upplevelsen av platsen och känslan av trygghet. En kartläggning kommer att genomföras för att identifiera platser som upplevs som otrygga.

Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2023	Nuläge 2022
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%), SCB, Kolada N00610	84 %	82 %

Prioriterat mål 3: Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

Indikator: Andel invånare som upplever att de har möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter (%)

Nämndens mål 7	Koppling Agenda 2030
Öka alingsåsarnas delaktighet och insyn.	Mål 11: Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. Mål 16: Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Motivering: Att göra det möjligt att påverka samt att dela information leder till ökad delaktighet och ökad upplevelse av insyn. Samhällsbyggnadsförvaltningen ska genomföra fler medborgardialoger med tydlig kommunikation kring resultat via hemsidan samt arbeta vidare med tydlig kommunikation i olika kanaler till medborgarna rörande nämndens verksamheter.

Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2023	Nuläge 2022
Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%), SCB, Kolada N00669	21 %	17 %

Prioriterat mål 3: Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

---

Indikator:

- Nöjd med bemötandet via telefoni, index 0-100
- Enkelt att få hjälp med sin fråga via telefoni, index 0-100
- Tydligt svar från kommunen via e-post, index 0-100
- Enkelt att få hjälp med sin fråga via e-post, index 0-100

Nämndens mål 8

Kommunens invånare får ett gott bemötande, tydliga svar och god service när de har kontakt med förvaltningens personal.

Koppling Agenda 2030

Mål 16: Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Motivering: Kommunens tillgänglighet och bemötande gentemot medborgare och företagare är en viktig demokratisk aspekt som behöver prioriteras för att Alingsås ska kunna vara en kommun som bjuder in medborgarna att delta i utvecklingen av kommunens verksamheter. På samhällsbyggnadsförvaltningen kommer arbetet under 2023 att fortsätta för att på ett så smart sätt som möjligt använda frontdeskfunktionen i Sveagatans entré som ytterligare en kommunikationsväg för medborgare och företagare. Om medborgaren eller företagaren inte kan få svar på sin fråga direkt, tillhandahålls snabb information om vilka kontaktvägar som finns i just deras ärende.

Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2023	Nuläge 2022
- Nöjd med bemötandet via telefoni, index 0-100, Servicemätning, Kolada (N00671)		
o Gata, park och trafik	80 %	-
o Vatten och avfall	80 %	-
- Enkelt att få hjälp med sin fråga via telefoni, index 0-100 Servicemätning, Kolada (N00672)		
o Gata, park och trafik	74 %	-
o Vatten och avfall	74 %	-
- Tydligt svar från kommunen via e-post, index 0-100 Servicemätning, Kolada (N00673)		
o Gata, park och trafik	82 %	-
o Vatten och avfall	82 %	-
- Enkelt att få hjälp med sin fråga via e-post, index 0-100 Servicemätning, Kolada (N00674)		
o Gata, park och trafik	82 %	-
o Vatten och avfall	82 %	-

Prioriterat mål 5: Alingsås ska utvecklas genom ett hållbart samhällsbyggande med bevarad natur och kulturmiljö

Indikator: Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%)

Nämndens mål 9	Koppling Agenda 2030
Nöjdheten med kommunens utomhusmiljöer ska öka.	Mål 11: Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Motivering: Den största delen av kommunens parkskötsel, t.ex. gräsklippning, utförs av externa entreprenörer. Under 2023 kommer dock kommunens egen parkverksamhet utökas med ett antal tjänster och dessa kommer bidra till en ökad flexibilitet och effektivitet i de delar av parkdriften som behöver utföras med kort varsel. Den ökade möjligheten att prioritera och prioritera om mellan olika åtgärder förväntas också bidra till ökad nöjdhet med kommunens utemiljöer.

Uppföljning/Nyckeltal	Målvärde 2023	Nuläge 2022
Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%), SCB Medborgarundersökning, Kolada (U07505)	78 %	76 % (2021)

Uppdrag

Nämnden har inte tilldelats några utpekade uppdrag i den av kommunfullmäktige beslutade budgeten.

Internkontroll

Internkontrollplanen är framtagen utifrån genomförd risk- och väsentlighetsanalys. Se bilaga 2 för nämndens risk- och väsentlighetsanalys och bilaga 1 för nämndens internkontrollplan.

Nämndens budget – skattefinansierade verksamheter

Ekonomiska ramar

Budget 2022 nedan avser budget för samhällsbyggnadsnämndens skattefinansierade verksamheter 2022. I budget 2023 har bygglovsverksamheten flyttats till den nya bygg- och miljönämnden och planverksamheten är organiserad under kommunstyrelsen.

Belopp i tkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	49 930	30 545	31 675	32 277
Personalkostnader	-61 814	-49 836	-51 680	-52 661
Lokalhyror	-4 747	-5 103	-5 292	-5 392
Köp av tjänster	-28 426	-31 880	-33 059	-33 687
Utdebitering personalkostnader	29 546	22 898	23 745	24 196
Övriga kostnader	-46 310	-34 716	-36 001	-36 685
				0
Verksamhetens kostnader	-111 750	-98 637	-102 287	-104 230
Avskrivningar	-950	-1 450	-1 504	-1 532
Verksamhetens nettokostnader	-62 770	-69 542	-72 115	-73 485
Kommunbidrag	62 805	69 577	72 151	73 522
Finansnetto	-35	-35	-36	-36
Årets resultat	0	0	0	0

Budget 2023

Uppräkning av grundkommunbidraget görs med 5,8%. Kommunbidraget höjs permanent med följande poster.

- 4 845 tkr flyttas permanent från vård- och omsorgsnämnden till tekniska nämnden på grund av flytt av färdtjänstverksamhet.
- 630 tkr flyttas permanent från bygg- och miljönämnden på grund av reglering gemensam resurs.
- 182 tkr flyttas permanent från bygg- och miljönämnden till tekniska nämnden för miljöingenjör.

- 2 240 tkr flyttas permanent från tekniska nämnden till bygg- och miljönämnden på grund av flytt av bygglovsverksamheten.
- 260 tkr flyttas permanent från tekniska nämnden till kommunstyrelsen för larm och bevakning.
- 28 tkr flyttas permanent från tekniska nämnden till kommunstyrelsen för centralisering av folkhälsomedel.

Under 2023 kommer det att vara fokus på skötsel och planering av gröna ytor för att bland annat skapa tryggare offentliga rum för upplevelse och rekreation samt för att bidra till kommunens mål att öka tryggheten samt nöjdheten med skötseln. En utmaning för nämnden är att utföra den verksamhet som ingår i uppdraget med de osäkerhetsfaktorer som finns med bland annat väderpåverkan och oförutsedda händelser. Prioriteringar mellan olika driftåtgärder kommer därför behöva ske löpande under året.

För att nå en budget i balans kommer det fortsatt vara viktigt för nämnden att nå uppsatta mål för debiteringsgraden inom flera verksamheter.

Intäkterna är lägre 2023 jämfört med 2022. Detta beror till största del på att bygglovsverksamheten och planverksamheten inte längre ingår i denna budget.

Även **personalkostnader** och **övriga kostnader** är lägre 2023 jämfört med 2022 och förklaras till största del av att verksamheterna för detaljplanering samt bygglov inte längre ingår i denna budget. Övriga kostnader består av exempelvis elkostnader, reparations- och underhållskostnader samt leasingavgifter inom fordonsverksamheten. Inom denna post finns i dagsläget osäkerheter på grund av omvärldsläget.

Köp av tjänster minskar på grund av flytten av plan- och bygglovsverksamheten då det inom främst planverksamheten fanns kostnader för köpta utredningar inom denna post 2022. Eftersom färdtjänstverksamheten flyttar över från vård- och omsorgsnämnden vid årsskiftet märks inte denna minskning av då köp av huvudverksamhet ökar.

Utdebitering personalkostnader är lägre 2023 jämfört med 2022. Den största anledningen till detta är att planverksamheten inte ingår i tekniska nämndens budget då denna verksamhet tidigare utgjorde en stor del av den budgeterade posten.

Plan 2024

Uppräkning av grundkommunbidraget sker med 3,7%.

Plan 2025

Uppräkning av grundkommunbidraget sker med 1,9%.

Investeringsbudget

Belopp i tkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Expansionsinvestering	12 100	10 200	18 100	18 450	15 900	15 600
Parkmiljö			200	350	300	
Stadsmiljöåtgärder		500	3 100	2 500		
Gator och vägar		6 500	7 500	10 000	10 000	10 000
Cykel- och gångbanor		2 600	6 700	5 000	5 000	5 000
Tillgänglighet		500	500	500	500	500
Maskiner och inventarier		100	100	100	100	100
<i>Expansionsinvestering - Exploatering</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Imageinvestering	0	0	0	0	0	0
Reinvestering	28 710	34 990	23 915	18 245	18 225	25 075
Parkmiljö		5 350	6 650	3 250	3 500	1 250
Naturmark		300	425	275	275	275
Lekplatser		5 250	3 050	3 050	3 300	8 300
Stadsmiljöåtgärder		350	350	350	350	350
Gator och vägar		1 500	2 000	1 500	1 500	1 500
Cykel- och gångbanor		1 100	1 000	1 000	1 000	1 000
Trafiksäkerhet		100	100	100	100	100
Maskiner och inventarier		9 840	6 890	5 520	4 200	4 100
Beläggning		3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Samhällskritiska åtgärder		1 500				
Digitalisering		200	450	200	1 000	200
Broar		6 500				5 000
Anpassningsinvestering	14 000	13 800	13 000	20 800	17 800	14 800
Stadsmiljöåtgärder		600	2 500	5 000	3 000	3 000
Gator och vägar			3 500	6 000	5 000	5 000
Cykel- och gångbanor		600	700	6 000	6 000	6 000
Trafiksäkerhet		8 100	3 900	3 400	3 400	400
Tillgänglighet		400	400	400	400	400
Samhällskritiska åtgärder		3 600	2 000			
Digitalisering		500				
Totala utgifter	54 810	58 990	55 015	57 495	51 925	55 475

Ovan redovisas planerade investeringar för kommande femårsperiod. Investeringarna är indelade i 13 olika typer av investeringar. Vilka åtgärder som planeras inom respektive investeringstyp presenteras nedan. Investeringarna klassificeras antingen som en expansionsinvestering, imageinvestering, reinvestering eller anpassningsinvestering (EIRA-modellen) utifrån målet och syftet med investeringen.

Parkmiljö

Inom *parkmiljö* ingår projekt för utveckling och förädling av parker. Förvaltningen arbetar med en femårsplanering när det gäller upprustning och utveckling av kommunens parker. Museiparken projekteras och byggs om under 2022/2023. Genom att öppna upp, förädla och skapa fysiska möjligheter till mindre evenemang och utställningar i Museiparken kan fler människor, såväl alingsåsare som besökare, hitta hit för att kunna ta del av historiska och kulturella aktiviteter. Effekten blir ökad attraktivitet i stadskärnan och ger möjlighet till ett ökat kulturliv för stadens invånare och besökare. Under samma tid ses Plantaget över och hur parkens befintliga kvaliteter kan utvecklas med fokus på trygghet, tillgänglighet och möjlighet till aktiviteter och evenemang.

Naturmark

Under denna rubrik finns projekt som rör naturreservat och naturmark och under perioden planeras utbyte och upprustning av spänger och vandringsleder för att öka tillgängligheten och naturupplevelsen. Grillplatser och vindskydd kommer att bytas eller tillkomma efter behov.

Lekplatser

När det gäller lekplatser arbetar förvaltningen med en femårsplanering. Plantagets lekplats projekteras och byggs om under 2022/2023 till att bli en ny utflyktslekplats med det historiskt platsanknutna temat silkesproduktion. Lekplatsen ska locka både alingsåsare och besökare utifrån. Effekten blir ökade lekvärden i staden och en mer attraktiv mötespunkt för stadens barnfamiljer och unga.

Områdeslekplatsen på Hjortronvägen i Dammen kommer under 2023 att projekteras till att bli en stadsdelslekplats. Syftet är att nå en bredare målgrupp och att tillgodose ett större upptagningsområde. Effekten blir ökade lekvärden och en bättre utvecklad mötesplats i stadsdelarna. I arbetet med Hjortronvägens lekplats ingår medborgardialog för att ge barn och unga möjlighet att påverka hur deras lekplats ska utvecklas.

Stadsmiljöåtgärder

År 2023 kommer korsningen vid Norra Ringgatan/Nygatan att rustas upp. Under perioden planeras även fortsatt stensättning av gator i enlighet med tidigare antaget utformningsprogram för Alingsås stadskärna. Ombyggnation av Stora Torget planeras att utföras under perioden för att skapa en levande torgmiljö och stadskärna. I planeringsstadiet under år 2022 har bland annat allmänheten, handeln och fastighetsägare varit delaktiga.

Gator och vägar

Under perioden kommer nya kommunala gator att byggas ut bland annat i samband med förlängning av Krangatan och Stationsgatan samt vid utbyggnad vid Norra Vardsjön. Ny genomfartsväg kommer även att byggas för att förbinda Stadsskogen med Kavlåsvägen.

Cykel- och gångbanor

Under perioden planeras flera byggnationer av nya gång- och cykelvägar för att fortsatt binda ihop stadens geografiska delar. Detta för att öka framkomligheten till fots eller med cykel på ett säkert sätt. Bland annat byggs gång- och cykelväg längs Borgens gata samt längs Konduktörsgatan och Sveagatan. En cykelväg planeras även genom centrum för att erhålla en god koppling från stadens norra delar med stationsområdet i söder. Kvalitets- och säkerhetshöjande åtgärder genomförs under perioden enligt antagen Trafikplan. Exempel på sådana åtgärder är säkra gång- och cykelpassager samt cykelöverfarer.

Trafiksäkerhet

För att öka säkerheten och framkomligheten i trafiken kommer den signalreglerade korsningen vid Viktoriagatan/Västra Ringgatan att byggas om till en cirkulation under 2023. Under perioden planeras bland annat även trafiksäkerhetshöjande åtgärder i korsningen vid Sveagatan/Göteborgsvägen.

Tillgänglighet

Under perioden planeras åtgärder för att öka tillgängligheten i offentliga utemiljöer i kommunen. Ett viktigt fokusområde i början av perioden är Alingsås stadskärna. Busshållplatser kommer även att byggas om för att få en god tillgänglighet. Planering av tillgänglighetsanpassning görs tillsammans med Västtrafik.

Maskiner och inventarier

Arbetet med att förnya fordonsparken fortsätter, detta är steg i att minska koldioxidutsläppen och att öka driftsäkerheten. Gatuenheten har bytt ut de tunga lastbilarna och nu planeras byte av gamla traktorer och arbetsmaskiner. Under budgetperioden finns även planer på att köpa en saltlakeanläggning för att kunna blanda saltlake för att minska åtgången på torrsalt vid vinterväghållning. Under denna post ingår även inköp av kontorsmöbler.

Beläggning

Ny beläggning görs årligen på gator och vägar enligt framtagna plan.

Samhällskritiska åtgärder

Stabilitetsåtgärder längs Sävån för att säkra befintlig infrastruktur och möjliggöra nybyggnation kommer att genomföras under åren 2023 - 2024. Ombyggnation av dämnet vid Lilla Färgen sker under år 2023 i samarbete med VA, då dämmesluckorna som används för reglering av vattennivåerna är uttjänta. Åtgärder på Alingsås stations pumpstation kommer att genomföras.

Digitalisering

Inom denna post ryms investeringar i nya system och ny teknik. Under 2023 planeras till exempel införande av system för e-arkiv.

Broar

Under våren 2023 kommer träbron i Stadsskogen att byggas om på grund av rötskador. Under 2027 planeras även kulverten vid Farkosten byggas om.

Förutbetalda intäkter som periodiseras över sin nyttjandetid

I tabellen nedan redovisas förväntade investeringsbidrag. Ansökan om bidrag för gång- och cykelvägar samt åtgärder för kollektivtrafik görs årligen, vilket medför att beloppen för 2023-2027 ännu är osäkra och endast uppskattningar. Bidrag förväntas under 2023 för åtgärder på gång- och cykelväg vid cirkulationen vid Stråhles allé, för tillgänglighetsanpassning av busshållplats vid Hemsjö kyrka och för trafiksäkerhetsåtgärder vid korsningen Svedenborgsgatan/Bergsgatan.

Belopp i tkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Inkomster						
Gång- och cykelvägar	3 074	1 380	3 550	2 250	2 250	2 250
Kollektivtrafikåtgärder	452	100	200	200	200	200
Trafiksäkerhetsåtgärder	245	490	250	250	250	250
- varav exploatering	0	0	0	0	0	0
Totala inkomster	3 771	1 970	4 000	2 700	2 700	2 700

Nämndens budget – avfallsverksamheten

Ekonomiska ramar

Verksamheten bedrivs inom ramen för avfallstaxan och bygger på självkostnadsprincipen där de årliga kostnaderna skall täckas i sin helhet av de årliga intäkterna. Verksamheten tilldelas inte något kommunbidrag. Budgeten utgör istället en plan för hur verksamheten ska finansieras samt hur skulden till abonnentkollektivet ska hanteras.

Eftersom verksamheten helst ska leverera ett nollresultat men där oförutsedda intäkter och kostnader ändå alltid uppstår och därmed en avvikelse mot budget, bör ett visst ekonomiskt utrymme finnas för att hantera negativa avvikelser. Detta utrymme ska utgöras av en *skuld till avfallskollektivet/abbonenterna*. Om resultatet blir positivt bokförs överskottet som en ökad *skuld till abonnenterna* medan ett underskott innebär att *skulden till abonnenterna* istället minskar. Skuldens storlek beror därför på verksamhetens tidigare årliga resultat.

Att bygga upp en skuld till abonnenterna ger förutsättning för att täcka oplanerade kostnader som uppstår utan att avstå från en jämn och planerad taxeutveckling. Målet är att ha en skuld till abonnenterna på ungefär 2 000 tkr.

Vid utgången av 2021 uppgick skulden till abonnenterna till 703 tkr.

Nuvarande prognos för 2022 (oktober) är att verksamheten gör ett underskott på ca 144 tkr vilket skulle medföra en skuld till abonnenterna på ca 559 tkr. Därför budgeteras ett överskott med 900 tkr år 2023 och 500 tkr 2024 för att nå en skuld till abonnenterna på ca 2 000 tkr vid utgången av 2024.

Belopp i tkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skuld mot abonnenterna vid årets slut	1 459	1 959	1 959
Taxeutveckling (%)	3%	4%	4%

Belopp i tkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	61 796	61 570	64 058	66 122
Personalkostnader	-16 266	-16 613	-17 277	-17 968
Lokalhyror	0	0	0	0
Köp av tjänster	-23 441	-24 834	-25 827	-26 860
Övriga kostnader	-14 570	-13 509	-14 049	-14 611
Verksamhetens kostnader	-54 277	-54 955	-57 153	-59 439
Avskrivningar	-6 139	-5 485	-5 705	-5 933
Verksamhetens nettokostnader	1 380	1 130	1 200	750
Finansnetto	-480	-230	-700	-750
Årets resultat före reglering till abonnentkollektivet	900	900	500	0
Reglering abonnentkollektivet - Ökning (-)/minskning (+)	-173	-900	-500	0
Reglering skattekollektivet	-727	0	0	0
Årets resultat efter reglering	0	0	0	0

Budget 2023

En utmaning under året är framförallt den instabila marknaden när det gäller råvarupriser för material som hanteras på Bälinge anläggning. Förändrade priser på världsmarknaden kan få kännbara effekter på intäktssidan. Även konjunkturen inom byggsektorn kan få effekter på årets verksamhet och resultat. Drivmedelspriser är också något som framförallt påverkar insamlingsverksamhetens ekonomi.

Under 2023 kommer ett projekt för att märka upp samtliga insamlingskärl att fortsätta vilket bidrar till en effektivare verksamhet.

Verksamhetens intäkter minskar något 2023 jämfört med 2022 beroende på minskade intäkter på deponin. Hur intäkterna utvecklar sig för mottaget material på Bälinge ÅVC är osäkert och har därför inte ökats i budgeten. Taxehöjningen för insamlat avfall och slam är 3% under 2023.

Personalkostnaderna ökar med ca 2,1% vilket är lägre än förväntade löneökningar och beror på effektivisering av organisationen.

Köp av tjänst ökar med knappt 6% och det beror främst på ökade kostnader för inhyrda konsulter och den kostnadsökning som just nu råder.

Övriga kostnader minskar främst beroende på minskad avsättning till sluttäckningsfonden för deponin. De kostnader som ökas i budgeten 2023 är bland annat bränsle.

Avskrivningarna för 2023 sjunker jämfört med budget 2022 och beror på att fordon som ursprungligen skulle köpts in 2021-2022 kommer införskaffas under 2023 men där kostnaderna påverkar mer först under 2024 och framåt.

Även **finansnettot** blir lägre under 2023 på grund av samma skäl som de lägre avskrivningskostnaderna.

Plan 2024

I dagsläget planeras taxehöjningen för 2024 bli 4%.

Plan 2025

I dagsläget planeras taxehöjningen för 2025 bli 4%.

Investeringsbudget

Belopp i tkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Reinvestering	10 150	16 750	7 350	4 350	4 350	4 350
Fordon	9 000	15 400	6 000	3 000	3 000	3 000
Kärl	1 000	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Container	150	150	150	150	150	150
Anpassningsinvestering	600	600	600	600	600	600
Sollebrunn ÅVC förbättring	100	100	100	100	100	100
Bältinge anläggning förbättring	500	500	500	500	500	500
Totala utgifter	10 750	17 350	7 950	4 950	4 950	4 950

I dagsläget ser det inte ut som att det kommer att behöva genomföras större investeringar under femårsperioden, förutom reinvesteringar av fordon, kärl med mera. Under 2023 planeras det utbyte av fem hämtningsfordon, året därpå två och följande år ett fordon per år. Fordonen som skulle köpts in under 2022 kommer istället att införskaffas under 2023.

Merparten av kärlinvesteringen är en reinvestering, det vill säga att äldre kärl byts ut. I och med att det finns en ambition att få abonnenterna att i större utsträckning välja FNI-kärl så kan dock en del av investeringen eventuellt komma att klassas som en så kallad expansionsinvestering (investering vars mål är att ge en utökad service).

Nämndens budget – VA-verksamheten

Ekonomiska ramar

VA-verksamheten bedrivs inom ramen för VA-taxan och bygger på självkostnadsprincipen där de årliga kostnaderna skall täckas i sin helhet av de årliga intäkterna. Verksamheten tilldelas inte något kommunbidrag. Budgeten utgör istället en plan för hur verksamheten ska finansieras samt hur skulden till abonnentkollektivet ska hanteras.

Eftersom verksamheten helst ska leverera ett nollresultat men där oförutsedda intäkter och kostnader ändå alltid uppstår och därmed även avvikelser mot budget, bör ett visst ekonomiskt utrymme finnas för att hantera dessa avvikelser så att ett nollresultat kan nås. Detta utrymme skapas genom ett visst överuttag från abonnenterna, vilket förs som en skuld till VA-kollektivet. Om årsresultatet blir positivt bokförs överskottet som en ökad skuld till abonnenterna medan ett underskott innebär att man istället minskar skulden till abonnenterna. Skuldens storlek varierar därför från år till år som en följd av verksamhetens tidigare resultat. För att undvika en situation där en eventuell förlust slår direkt mot kommunens resultat (skattekollektivet) bedöms skulden till abonnenterna generellt behöva ligga på en nivå om minst 2 000 tkr.

Att upparbeta en viss skuld till abonnenterna är samtidigt en nödvändig förutsättning i planeringen för att kunna hålla kommande taxehöjningar på en så jämn nivå som möjligt. Detta beror på att vissa kostnader inom verksamheten, så som avskrivningar på gjorda investeringar, inte nödvändigtvis ökar i en jämn takt. Under ombyggnaden av Nolhaga reningsverk kommer delar av investeringen att tas i drift i etapper under kommande år och därför väntas avskrivningskostnaderna att öka kraftigt under vissa år när investeringstunga anläggningsdelar driftsätts. För att jämna ut effekterna av denna etappvisa kostnadsökning utifrån ett taxeperspektiv kommer verksamheten att behöva bygga upp en skuld till abonnenterna att balansera behovet av taxehöjningar emot.

I Alingsås kommun finns för närvarande inte någon skuld till abonnenterna. VA-verksamhetens resultat blev betydligt sämre än förväntat både år 2018 och 2019, vilket resulterade i att skulden till VA-kollektivet hade förbrukats i sin helhet vid 2019 års utgång och att den överskjutande förlusten istället belastade kommunens skattekollektiv. Underskotten beror främst på eftersatt underhåll av Nolhaga reningsverk där underhåll och reinvestering bedrivits sparsamt sedan byggnationen av verk samt pumpstationer på 1960- respektive 1970-talet. Under 2019 blev behoven akuta och mot bakgrund av detta togs beslutet att Nolhaga reningsverk skall byggas om och genomgå omfattande renowing, uppgradering och modernisering för att säkerställa servicen för Alingsås medborgare och också ta höjd för kommande befolkningstillväxt.

Vid ingången av år 2022 återstod en skuld till skattekollektivet uppgående till 3 755 tkr. För år 2022 budgeterades en återbetalning till skattekollektivet med 2 700 tkr, men oktoberprognosen 2022 visar på ett positivt resultat, vilket skulle möjliggöra full återbetalning av resterande skuld till skattekollektivet vid årets utgång om det förväntade resultatet realiserar. Om prognosen infrias innebär detta samtidigt att verksamheten

kommer att ha en mindre skuld till abonnenterna på 253 tkr. Detta ger då verksamheten ett något gynnsammare utgångsläge än tidigare förväntat inför år 2023.

Nedan presenteras budgeterat resultat för år 2023 samt plan för åren 2024 och 2025.

Belopp i tkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	93 947	106 921	118 885	130 705
Personalkostnader	-24 048	-26 171	-27 795	-28 588
Lokalhyror	-357	-392	-407	-422
Köp av tjänster	-17 339	-18 482	-19 184	-19 913
Övriga kostnader	-26 726	-31 673	-33 692	-34 972
Verksamhetens kostnader	-68 471	-76 719	-81 078	-83 896
Avskrivningar	-20 406	-23 409	-26 619	-29 928
Verksamhetens nettokostnader	5 071	6 793	11 188	16 881
Finansnetto	-2 371	-6 452	-9 790	-16 112
Årets resultat före reglering till abonnentkollektivet	2 700	341	1 398	769
Reglering abonnentkollektivet - Ökning (-)/ minskning (+)	0	-341	-1 398	-769
Reglering skattekollektivet	-2 700	0	0	0
Årets resultat efter reglering	0	0	0	0

Framtagen budget är baserad på olika antaganden som i vissa fall innehåller stora osäkerheter. Detta gäller exempelvis ombyggnaden av Nolhaga reningsverk. De stora investeringsutgifter som planeras inom verksamheten medför under kommande år inte bara ökade driftskostnader i form av avskrivningar på gjorda investeringar utan även kraftigt höjda räntekostnader för finansieringen av dessa investeringar. Till följd av reningsverkets ombyggnad tillkommer även driftskostnader av andra slag så som konsultkostnader samt kostnader för administration/uppföljning och systemstöd. Vidare är flera omvärldsfaktorer - så som prisutvecklingen för till exempel material, kemikalier, drivmedel och el samt ränteutvecklingen på finansmarknaden - mer svårbedömda nu än de varit tidigare på grund av det rådande världsläget. I dagsläget ser vi emellertid att

kostnaderna ökar och mot bakgrund härav ser verksamheten ett behov av fortsatta årliga höjningar av taxan.

VA-taxan består dels av **bruksavgifter** och dels av **anläggningsavgifter**. Bruksavgiften finansierar drift och underhållskostnader av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen medan anläggningsavgiften är en engångsavgift som betalas av abonnenter vid anslutning till kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggning.

Budgeterad höjning av **anläggningstaxan** är **10,66%** år 2023 och därefter **3%** årligen. Dessa höjningar utgör emellertid endast årliga justeringar utifrån entreprenadindex. Detta är ett index för beräkning av kostnadsändringar vid anläggningsentreprenader med målet att mäta entreprenörens kostnadsutveckling. När detta index ändras, får VA verksamheten lov att reglera anläggningsavgifterna därefter.

Den beslutade taxehöjningen för **bruksavgifterna** för att klara de ökade kostnaderna år 2023 är **14%**. För år 2024 och 2025 kommer taxan, enligt nuvarande beräkningar, att behöva höjas med **10%** årligen, dels för att täcka ökade kostnader och dels för att fortsatt generera ett visst överskott dessa år, så att en skuld till abonnenterna åter kan byggas upp.

PÅVERKAN SKATTEKOLLEKTIVET

Belopp i tkr	Skuld 2022	Skuld 2023	Skuld 2024	Skuld 2025
Skuld till skattekollektivet	-3 755	0	0	0
Återbetalning	3 755	0	0	0

PÅVERKAN ABONNENTKOLLEKTIVET

Belopp i tkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skuld mot abonnenter vid årets slut	0	593	1 991	2 761
Taxeutveckling (%) (bruksavgifter)	9,5%	14%	10%	10%

Budget 2023

Om aktuell prognos för år 2022 realiseras kommer den återstående skulden till **skattekollektivet** att vara slutförd vid årets ingång samtidigt som den ingående skulden till **abbonenterna** uppgår till 253 tkr. Den beräknade taxehöjningen av brukningstaxan på **14%** samt av anläggningstaxan med 10,66% för att klara de ökade kostnaderna i verksamheten genererar samtidigt ett mindre överskott, vilket medför att skulden till abonnenterna beräknas hamna på **593 tkr** (253+341) vid 2023 års utgång.

Den sammantagna ökningen av **intäkterna** år 2023 jämfört med budget för år 2022 uppgår till 12 974 tkr. Taxehöjningen innebär att intäkterna från bruksavgifter ökar med drygt 11 200 tkr. Budgeterad intäkt från anläggningsavgifter ligger ca 1 370 tkr högre jämfört med föregående år samtidigt som bidragsintäkterna är 380 tkr högre eftersom verksamheten beviljats bidrag för arbete med VA-plan.

Verksamhetens **kostnader**, exklusive avskrivningar och finansiella poster, är totalt knappt 8 250 tkr högre jämfört med föregående år. Härav ökar personalkostnaderna med drygt 2 100 tkr dels till följd av ökad bemanning jämfört med budget 2022 och dels till följd av att PO-påslaget justerats upp från 39,8% till 43,3%.

Kostnader för **köp av tjänster** ökar med ca 1 100 tkr huvudsakligen på grund av att ett flertal investeringsprojekt planeras för året, vilka inledningsvis medför tillkommande konsultkostnader. Vidare ökar kostnaderna för slamhanteringen främst på grund av väntade prisökningar vid omförhandling av avtal.

Övriga kostnader är nära 4 950 tkr högre jämfört med budget för år 2022. En stor del av höjningen beror även här på ökade driftkostnader i samband med investeringsprojekt. Vidare har budgeten justerats upp jämfört med föregående år avseende reparationer och underhåll vid reningsverken. Prisökningar på kemikalier och material har också påverkat budgeten i negativ riktning men det är främst energipriserna som ökat kraftigt.

Investeringsstakten i verksamheten är hög och genomförda investeringar får genomslag på **avskrivningarna**, vilka väntas öka med drygt 3 000 tkr jämfört med år 2022. Internräntan är budgeterad till 1,20% vilket är en högre nivå jämfört med budget 2022 då räntan låg på 0,51%. Samtidigt ökar den totala långfristiga skulden till kommunen främst då investeringstakten fortsatt är hög. Sammantaget ger detta en stor effekt på de **finansiella kostnaderna** för kommunlånet som ökar med nära 4 100 tkr jämfört med budget för föregående år.

Plan 2024

För år 2024 budgeteras en höjning av VA-taxan med **10%** samt av anläggningstaxan med 3%. Detta innebär ett budgeterat överskott för året uppgående till **1 398 tkr**. Detta belopp förs som en skuld till abonnenterna, vilken därmed uppgår till **1 991 tkr** vid 2024 års utgång.

Intäkterna ökar totalt med nära 12 000 tkr detta år där den största ökningen sker som en följd av budgeterad taxehöjning, vilken medför högre brukningsavgifter med drygt 9 700 tkr jämfört med budget för år 2023. Vidare ligger budgeterad intäkt från anläggningsavgifter totalt ca 2 640 tkr högre jämfört med föregående år. Dock är bidragsintäkterna 380 tkr lägre eftersom verksamheten inte erhåller något bidrag för VA-plan detta år då uppdraget väntas vara slutfört.

Kostnaderna ökar totalt med ca 4 360 tkr år 2024. **Personalkostnaderna** ökar med drygt 1 600 tkr dels på grund av justering för beräknad löneökning och dels som en följd av att vakanser, som fyllts under 2023, ger en helårseffekt på lönekostnaderna år 2024. Kostnaderna för **Köp av tjänster** är drygt 700 tkr högre jämfört med föregående år då dessa har justerats upp med 3,8% i enlighet med PKV (Prisindex Kommunal Verksamhet) för år 2024. **Övriga kostnader** ökar totalt med ca 2 000 tkr där 1 215 tkr utgörs av uppräknings enligt PKV och 785 tkr beror på högre etableringskostnader i samband med ombyggnaden av Nollhaga reningsverk.

Kostnader för **avskrivningar** fortsätter att öka i takt med att genomförda investeringar aktiveras och är 3 210 tkr högre jämfört med föregående år. Räntan väntas öka till 1,5% år 2024 vilket ger högre **finansiella kostnader** jämfört med år 2023 med drygt 3 300 tkr.

Plan 2025

Ju längre fram i tiden vi kommer desto osäkrare blir den beräknade budgeten, särskilt då ombyggnaden av Nolhaga reningsverk påverkar underlaget och osäkerheter föreligger i bedömningen kring detta mycket omfattande projekt. Under rådande omständigheter, med eftersatt underhåll samt stora osäkerheter framförallt kring kostnader som kan uppkomma i samband med reningsverkets ombyggnad, budgeterar verksamheten därför även detta år för ett överskott för att ytterligare bygga upp skulden till abonnenterna. För år 2025 budgeteras preliminärt en höjning av VA-taxan med **10%** samt av anläggningstaxan med **3%** vilket då genererar ett överuttag från abonnenterna med **769 tkr**. Skulden till abonnenterna uppgår därmed vid årets utgång till **2 761 tkr**.

Intäkterna från brukningsavgifter ökar detta år med ca 10 700 tkr samtidigt som intäkter från anläggningsavgifter ökar med ca 1 130 tkr. **Kostnaderna** ökar samtidigt totalt med drygt 2 800 tkr som en följd av budgeterade pris- och lönejusteringar. **Avskrivningarna** ökar med ca 3 300 tkr då investeringstakten är fortsatt hög. Vidare ökar verksamhetens **finansiella kostnader** år 2025 med ca 6 300 tkr dels på grund av att räntan förväntas höjas med ytterligare 0,5 procentenheter till 2% och dels som en följd av att den långfristiga skulden till kommunen fortsätter att öka.

Investeringsbudget

Belopp i tkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Expansionsinvestering	61 359	45 200	53 700	50 100	27 900	30 100
<i>Expansionsinvestering - VA</i>	28 759	32 400	22 900	20 900	11 900	14 100
Vattenverk		100	0	0	0	0
Ledningsnät		32 200	22 800	20 800	11 800	14 000
Digitalisering		100	100	100	100	100
<i>Expansionsinvestering - Exploatering</i>	32 600	12 800	30 800	29 200	16 000	16 000
Ledningsnät		12 800	30 800	29 200	16 000	16 000
Imageinvestering	0	0	0	0	0	0
Reinvestering	57 541	98 192	97 423	110 236	176 387	167 392
Vattenverk		21 700	900	300	100	100
Reningsverk		1 700	0	5 000	5 000	0
Ledningsnät		12 000	34 500	31 500	37 000	37 000
Maskiner och inventarier		200	200	200	200	200
Nolhaga reningsverk 4.0		56 592	52 823	64 236	127 087	130 092
Pumpstationer		6 000	9 000	9 000	7 000	0
Anpassningsinvestering	2 300	3 500	28 500	49 000	11 500	11 500
Vattenverk		500	500	0	0	0
Reningsverk		500	0	0	0	0
Ledningsnät		1 500	12 000	19 000	11 500	11 500
Pumpstationer		1 000	16 000	30 000	0	0
Totala utgifter	121 200	146 892	179 623	209 336	215 787	208 992

Ovan presenteras investeringsbudgeten för VA-verksamheten. Investeringarna är indelade i sju olika typer av investeringar. Vilka åtgärder som planeras inom respektive investeringstyp presenteras nedan.

Vattenverk

Under denna post ingår reinvestering i teknisk utrustning på vattenverken samt åtgärder i fastigheterna. Projektering pågår för ett större arbete med att bygga ett nytt utrymme med nya distributionspumpar och tillhörande utrustning vid Färgens vattenverk. Detta kommer medföra en tryggad distribution av dricksvatten på lång sikt. De nya pumparna är mer energieffektiva och kommer att leda till lägre elförbrukning. Byggstart är planerad till 2023. Vid Färgens vattenverk kommer även inkommande elförsörjning byggas om.

Reningsverk

Under perioden kommer nödvändiga åtgärder på samtliga 4 reningsverk genomföras för att modernisera driften. Detta för att upprätthålla drift och uppfylla de myndighetskrav som ställs på verksamheten. För Nolhaga anpassas investeringarna för att klara krävd funktion tills den omfattande ombyggnaden av reningsverket (projekt Nolhaga 4.0) är klart.

Ledningsnät

Under perioden planeras VA-utbyggnad i flera områden där utbyggnaden i Västra Bodarna är det största enskilda projektet vilket kommer att pågå under flera år. Stort fokus kommer också ligga på att öka förnysetakten gällande utbyte av befintliga ledningar.

Maskiner och inventarier

Under denna post ingår exempelvis större teknisk utrustning som används i det dagliga arbetet.

Digitalisering

Ny utrustning för insamling av mätdata från digitala vattenmätare samt fjärrövervakning av pumpstationer är prioriterat under perioden. Detta kommer leda till bättre övervakning vilket bidrar till snabbare detektering av dricksvattenläckage samt larm med efterföljande åtgärder vid stopp i pumpstationer.

Nolhaga reningsverk 4.0

De kommande 10 åren kommer en omfattande ombyggnation av Nolhaga reningsverk att genomföras. Byggnationen kommer att ske under pågående drift av befintligt reningsverk, vilket kräver god planering av entreprenadarbetena.

En systemhandling tas i dagsläget fram för hela ombyggnationen. Systemhandlingen ska fastställa funktion och kvalitetskrav för den nya anläggningen, definiera omfattningen av byggnationerna (för alla ingående fackområden) samt definiera omkopplingsarbetena inklusive temporära driftlösningar. Projektbudget och tidplan uppdateras i denna fas. Efter färdigställande av systemhandling och godkännande av ny projektbudget så startar bygghandlingsprojekteringen för de första delprojekteten, varvid kalkylen återigen förfinas. Entreprenadarbetena för aktuella delprojekt avropas efter färdigställd bygghandling och godkänd entreprenadsumma.

Pumpstationer

Under perioden kommer investeringar genomföras där bland annat utbyte och omfattande renoveringar av pumpstationer kommer att ske. Denna åtgärd behöver genomföras för att säkra drift och upprätthålla en god arbetsmiljö.

Under 2023 beräknas arbetet vara klart med att upprätta kommunikation mellan pumpstationer och Nolhaga ARV. Åtgärden minskar behovet av fysiska besök av pumpstationer, minskar risken för bräddning till recipient samt ökar vår förmåga att åtgärda fel snabbare.

Förutbetalda intäkter som periodiseras över sin nyttjandetid

Nedan följer planen för förutbetalda intäkter avseende anläggningsavgifter för vatten och avlopp för perioden.

Anläggningsavgifterna delas upp i två delar. Dels anläggningsavgifter inom ordinarie VA-verksamhet, dels avgifter som tas ut i samband med utbyggnad av exploateringsområden.

Belopp i tkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Inkomster						
- Anläggningsavgifter VA	8 469	14 229	21 786	16 573	17 358	6 993
- Anläggningsavgifter Exploatering VA	16 146	11 990	26 361	20 572	11 602	11 832
Totala inkomster	24 615	26 219	48 147	37 145	28 960	18 825

Intentionen är att utbyggnad av VA-nätet sker där intresset för byggnation av fastigheter är som störst. När det gäller intäkter från anläggningsavgifter är osäkerheten i budgeten ganska stor. Anläggningsavgifterna skall erläggas efter det att förbindelsepunkt upprättats och fastighetsägaren har upplysts därom. För omvandlingsområden tas utgifterna ut inom ett år efter det att VA-anläggningen i varje delområde är klar. Vid utbyggnad av VA-nätet sker emellertid ofta förändringar i projektens tidplaner. Detta innebär att det är svårt att uppskatta tidpunkten för när debiteringen infaller och att därmed årsbestämma intäkterna. När i tiden intäkterna inkommer beror mycket på detaljplanernas genomförandetid, bygglovshantering, samt konjunkturer inom byggsektorn.

Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Nämnden har två mål kopplat till arbetsmiljö och sjukfrånvaro.

1. Öka samtliga medarbetares engagemang och trivsel på arbetet.
2. Sänka den totala sjukfrånvaron till högst 6 % ackumulerat under 2023.

Genom att arbeta mot och uppnå dessa mål förväntas färre sjukskrivningar bland personalen och högre produktivitet uppnås. En större möjlighet att behålla och rekrytera rätt personal förväntas också. För att mäta medarbetares engagemang och trivsel kommer de fyra pulsmätningar som kommer att genomföras under 2023 att användas som underlag och målet är att andelen positiva svar ska öka under 2023.

För att nå målen ovan kommer följande aktiviteter att genomföras:

- Ha fortsatt fokus på det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) där kommunens gemensamma årshjul för SAM följs.
- Vidta ändamålsenliga åtgärder inom de enheter som har lägre resultat i pulsmätningarna.
- Lägga särskilt fokus på chefers arbetsmiljö.
- Arbeta aktivt med verksamhetsmål på alla nivåer inom organisationen ned till medarbetarnivå.
- Fortsätta arbeta aktivt med att få långtidssjuka medarbetare åter i arbete för att få ner den totala sjukfrånvaron.
- Fortsätta att arbeta med tidiga signaler på ohälsa.

Bilaga 1 - Internkontrollplan

Identifierad risk	Process	Riskvärde	Vad ska kontrolleras?	Metod Hur ska kontrollen genomföras?	Ansvarig Vem ansvarar för att kontrollen blir genomförd?	Uppföljning När följs kontrollen upp?
Bristfälliga kunskaper i att arbeta efter Alingsås kommuns projektmodell leder till sämre genomförda projekt	Projektstyrning	9	Att förvaltningens medarbetare känner till och kan arbeta utifrån projektmodellen Att projekt läggs upp och följs upp på rätt sätt	Kontroll av antal genomförda introduktioner i projektmodellen Antal inlagda projekt i ekonomisystemet som har en projektslutredovisning	Utvecklingsledare Controller	Del-/årsbokslut
Bristfälliga kunskaper i upphandling och bristande avtalsuppföljning får ekonomiska och juridiska konsekvenser	Avtalsuppföljning	12	Att förvaltningens medarbetare känner till kommunens riktlinjer och rutiner kring upphandling Att avtalsuppföljning sker med de entreprenörer som anlitas	Kontroll av antal genomförda introduktioner i upphandling Kontroll av antal genomförda avtalsuppföljningar med entreprenörer	Utvecklingsledare Controller	Del-/årsbokslut
Avsaknad av klimatanpassningsplan, kan bland annat innebära att målen i Agenda 2030 inte uppnås.	Verksamhet	12	Att en klimatanpassningsplan tas fram på varje avdelning eller enhet som arbetar med förvaltningens grunduppdrag (VA, Avfall, Samhällsplanering och offentlig utemiljö, GIS)	Kontroll av om klimatanpassningsplaner arbetats fram	Utvecklingsledare	Del-/årsbokslut
Ofullständig tidsredovisning kan leda till bristande verksamhetsuppföljning samt underfinansiering.	Tidsredovisning	6	Att timmar i projekt tidsredovisas och i rätt projekt	Analys av tidsredovisning samt kontinuerlig uppföljning av projektbudget	Controller	Del-/årsbokslut

Bilaga 2 – Risk- och väsentlighetsanalys

Risk – beskrivning	Risk/ sannolikhet	Risk/ väsentlighet	Risk och väsentlighet	Hantering (mål, internkontrollpunkt, kritisk verksamhetsfaktor, omedelbar åtgärd)
Bristfälliga kunskaper i att arbeta efter Alingsås kommuns projektmodell leder till sämre genomförda investeringsprojekt.	3	3	9	Internkontrollpunkt
Bristfälliga kunskaper i upphandling och bristande avtalsuppföljning får ekonomiska, miljömässiga och juridiska konsekvenser.	3	4	12	Internkontrollpunkt
Avsaknad av klimatanpassningsplaner på avdelnings- och enhetsnivå, kan bland annat innebära att målen i Agenda 2030 inte uppnås.	3	4	12	Internkontrollpunkt
Ofullständig tidsredovisning kan leda till bristande verksamhetsuppföljning samt underfinansiering.	2	3	6	Internkontrollpunkt
Säkerhetsbrister kan leda till sabotage och infiltration. Brister rörande informationssäkerhet kan leda till informationstapp och verksamhetsstörningar.	2	4	8	Kritisk verksamhetsfaktor
Krisituationer kan medföra att samhällskritisk verksamhet ej kan upprätthållas.	3	4	12	Kritisk verksamhetsfaktor
Begäran om allmän handling hanteras inte skyndsamt.	2	3	6	Kritisk verksamhetsfaktor
<i>Förklaring Risk:</i>				<i>Förklaring Väsentlighetsgrad:</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1.Osannolik: risken för att fel ska uppstå är praktiskt taget obefintlig 2.Mindre sannolik: risken för att fels ska uppstå är mycket liten 3.Möjlig: det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå 4.Sannolik: det är mycket troligt att fel ska uppstå 				<ol style="list-style-type: none"> 1.Försumbar: är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen 2.Lindrig: uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen 3.Kännbar: uppfattas som besvärande av såväl intressenter som kommunen 4.Allvarlig: är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa
<i>Förklaring Hantering:</i>				

Att ta ställning till hur riskerna ska hanteras. När riskinventering och värdering är gjord ska nödvändiga åtgärder identifieras.

Riskvärde 1-4

Åtgärder bedöms ej nödvändiga.

Riskvärde 6-12

Alternativ 1: Bedöms vara delar av verksamheten där förändring/utveckling är nödvändig för att nå prioriterade mål med indikatorer eller uppfylla krav utifrån nämndens grunduppdrag. Formuleras som mål i nämndens budget/bolagets måldokument.

Alternativ 2: Bedöms vara delar av verksamheten där den värderade risken ska åtgärdas/hållas under uppsikt. Återfinns i nämndens/bolagets internkontrollplan, alternativt i kritiska verksamhetsfaktorer om risken bedöms som mindre sannolik/osannolik.

Riskvärde 16

Bedöms vara delar av verksamheten där den värderade risken måste åtgärdas direkt. Formuleras som risk med omedelbar åtgärd i nämndens budget.

Ordlista

Verksamhetsbegrepp

APT	Arbetsplatsträff, ett regelbundet möte på arbetsplatsen där arbetsledare och alla medarbetarna för dialog om mer övergripande frågor.
ARV	Avloppsreningsverk
Agenda 2030	Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.
E-tjänster	Offentliga e-tjänster har av Verket för förvaltningsutveckling ("Verva") definierats som en service som medborgare och företag kan använda för att uträtta olika ärenden som de har hos en offentlig myndighet. Denna service tillhandahålls som en elektronisk tjänst och erhålls till exempel med hjälp av en dator, mobiltelefon eller via avancerad telefonservice.
FNI	Fastighetsnära insamling av avfall. En service som avfallsverksamheten erbjuder där abonnenten sorterar avfallet i flera fraktioner.
GC-väg	Gång- och cykelväg
GIS	Ett Geografiskt informationssystem är programvara som hanterar insamling, lagring, bearbetning, analys och presentation av geografisk data.

Indikatorer	Kommunens mål konkretiseras av indikatorer för att vara möjliga att följa upp. Indikatorerna har ett målvärde som beskriver vilket resultat som ska uppnås för att uppfylla de prioriterade målen.
Internkontrollplan	Internkontrollplan är en del av kommunens styrmodell. De processer/punkter som ingår i planen anses vara viktiga att regelbundet följa upp så att förvaltningen bidrar med att kommunens mål uppfylls. De processer som skall kontrolleras enligt planen identifierades vid risk- och väsentlighetsanalysen (se nedan).
Kolada	Statistikdatabas för kommuner.
LSG	Lokal samverkansgrupp.
Nyckeltal	En benämning på vissa tal som används för att värdera ett företag eller en organisation och dess verksamhet.
Prioriterade mål	De prioriterade målen fastställs inför ny mandatperiod och beslutas i kommunens budget, men revideras årligen vid behov i samband med budgetberedning.
Styrmodell	Styrmodellen innehåller flera olika delar som tillsammans bildar kommunens styrsystem.
VA	Vatten och avlopp
Vision 2040	Alingsås kommuns vision, "Alingsås är Västsveriges vackraste kulturstad i en levande bygd. Genom nytänkande, engagemang och tillgänglighet skapar vi livskvalitet för alla.", ska genomsyra alla verksamheter.
VV	Vattenverk

Väsentlighet och risk

Vid en väsentlighets- och riskanalys belyses verksamhetens processer. Det som bedöms är om det finns risker för att någonting negativt påverkar förvaltningens förmåga att bidra till kommunens övergripande mål. Identifieras en risk görs bedömningen om dess väsentlighet. Om analysen ger en hög sannolikhet för en risk samtidigt som en väsentlig skada kan uppstå kan det beslutas om en omedelbar åtgärd. Det kan även beslutas om ett åtagande eller en internkontrollpunkt.

ÅVC

Återvinningscentral (Sollebrunn och Bälinge)

ÅVS

Återvinningsstationer (ofta i anslutning till livsmedelsbutiker)

Ekonomitermer

Avskrivning	När en tillgång har införskaffats med syftet att användas under en längre period, kan dess kostnad fördelas över hela perioden. När perioden har förflutit betyder det att tillgången är avskriven och inte längre utgör någon kostnad. Avskrivningar berör endast avfall och VA i detta dokument. Avskrivningar för tex gata belastar kommunstyrelsens ansvarsområde.
Budget	Syftet med budgetering kan beskrivas som en prognos av intäkter och kostnader inför en period. Budgeten används som ett verktyg för beslutsfattning.
EIRA-indelning	Investeringarna delas in i olika grupper (expansionsinvesteringar, imageinvesteringar, reinvesteringar och anpassningsinvesteringar) utifrån målet/syftet med investeringen.
Fordran abonnenter	Har vi en fordran på abonnenterna (avfall och VA) innebär det att taxan som tagits ut inte har räckt för att täcka kostnaderna för att bedriva verksamheten.
Förutbetalda intäkter	Förutbetalda intäkter är inkomster du fått betalt för eller skickat faktura på och som helt eller delvis ska intäktsredovisas kommande räkenskapsår. Detta berör främst VA och anslutningsavgifter som faktureras ett år men där intäkten fördelas på kommande 25 år.
Gemensamma resurser	Med gemensamma resurser avses de resurser som fördelas mellan de två förvaltningarna på Sveagatan. Exempel på detta är inköpta tjänster (till Sveagatan) som städning och hyreskostnad. Syftet med att hantera dessa kostnader som gemensamma är att vi enklare och mer effektivt kan fördela ut kostnaderna.

Även personella resurser ingår, såsom administration, ekonomi, och nämndsekreterare. Syftet med att ha dessa som en gemensam resurs är att ha en mer driftsäker och mer effektiv stödresursorganisation.

Intäkter	<p>En intäkt är värdet i pengar av de prestationer som utförts under en tidsperiod, alltså värdet av periodens försäljning. Intäkter och kostnader är det som utgör resultaträkningen, där differensen mellan de två utgör resultatet.</p> <p>Verksamheterna i det här dokumentet är oftast helt eller delvis finansierade med intäkter. Det som inte finansieras med intäkter finansieras med kommunbidrag (se längre ner).</p>
Investering	<p>Med investeringar i det här dokumentet avses tillgångar, exempelvis infrastruktur, byggnader eller maskiner som skrivs av under flera år. Se även under avskrivningar.</p>
Kommunbidrag	<p>I den kommunala ekonomin menas, med kommunbidrag, det anslag som kommunfullmäktige delar ut till de skattefinansierade verksamheterna (inte Avfall och VA).</p>
Kostnader	<p>Ett sätt att definiera en kostnad är att beskriva det som värdet av förbrukade resurser under en period. Intäkter och kostnader är det som utgör resultaträkningen, där differensen mellan de två utgör resultatet.</p>
PO-pålägg (-tillägg)	<p>Personalomkostnadstillägg där lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och avtalspension ingår.</p>
Resultaträkning	<p>Det kallas för resultaträkning för att det är här som förvaltningens resultat kan utläsas genom en sammanställning av intäkter och kostnader under en räkenskapsperiod, oftast ett år. Resultatet fås genom att addera intäkterna och sedan dra bort kostnaderna och visar då om förvaltningen gjort ett överskott eller underskott.</p>

Resultatbudgeten är en plan över framtida intäkter och kostnader och vad de kommer göra för verksamhetens resultat.

Skuld abonnenter

Har vi en skuld till abonnenterna (Avfall och VA) innebär det att taxan som tagits ut varit högre än vad som krävts för att täcka kostnaderna för att bedriva verksamheten.

Utdebitering

av personalkostnader

För att förvaltningen skall få betalt för utförda tjänster tidsredovisar personalen på uppdrag eller projekt. Denna tidsredovisning ger upphov till utdebitering/fakturering av personalkostnader.